

УДК 353

Сиромолот Е. А.

аспірант кафедри державного управління,
публічного адміністрування та економічної політики,
Харківського національного економічного університету ім. С. Кузнеця,
<https://orcid.org/0009-0006-0118-4237>

РОЛЬ ТА МІСЦЕ НЕФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ У СИСТЕМІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ТЕРИТОРІЙ

Розпочаті процеси відновлення регіонального розвитку України потребують нових знань, навичок та компетенцій у сфері публічного управління розвитком територій. Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України провело презентацію проекту оновленої Державної стратегії регіонального розвитку України на 2021-2027 рік, де одним із викликів зазначено неготовність системи управління регіональним розвитком України до процедур та кращих практик Європейського Союзу, у тому числі в контексті освоєння фінансових ресурсів Європейського Союзу [1]. У проекті Стратегії пропонується подолання вищенаведеного виклику через застосування механізму пожиттєвого найму працівників з урахуванням їх компетенцій, знань та навичок. Європейський досвід трансформації системи публічного управління розвитком територій, демонструє перехід до регіонального управління функціональними типами територій та системи одержання знань, навичок та компетенцій через організацію системи неформальної освіти учасниками, якої є представники національного, регіонального та місцевого рівня органів публічної влади, вчені, представники громадського та приватного секторів суспільства за тематичними напрямками регіонального розвитку. На думку І.А. Войналович [2] неформальна освіта здійснюється паралельно зі здобуванням формальної та, як правило, не передбачає видачі документів про визнання результатів навчання, здійснюється через організації, які були створені як доповнення до формальних систем.

Одна із визначених цілей Територіальний порядку денного Європи до 2030 - це створення функціональних регіонів, як форми інтегрованого багаторівневого підходу з залученням людей з різних рівнів управління, зокрема місцевих і регіональних, а також різних політичних секторів і соціальних груп до управління територією [3].

Заходи щодо реалізації Територіального порядку денного Європи до 2030 включають цілеспрямовані дії з навчання на кращих прикладах місцевого та регіонального розвитку, інноваційних рішень для вирішення спільних проблем і розкриття потенціалу територій.

За підсумками проведення 17-тої “Конференції міністрів Ради Європи відповідальних за просторове планування” була прийнята Резолюція про роль функціональних територій у капіталізації місцевого потенціалу в політиці територіального розвитку на європейському континенті [4].

Відповідно до ЗУ про “Про засади державної регіональної політики” та Державної стратегії регіонального розвитку України 2021-2027 визначаються функціональні типи території, а саме макрорегіон, мікрорегіон чи територіальна громада та інші, які

характеризуються сукупністю спільних соціальних, просторових, екологічних, економічних, безпекових та інших особливостей [5, 6].

Серед знакових європейських прикладів неформальної освіти у сфері регіонального розвитку та територіальної згуртованості можна навести практику проведення серії тематичних сніданків у форматі Beyond Borders Breakfast Debate, як заходу Європейської комісії та загальноєвропейської професійної мережі, яка об'єднує експертів з транскордонних питань; Breakfast at Sustainability's - серії зустрічей, які проводяться Асоціацією місцевих влад за сталий розвиток, місцевими, регіональними та національними урядами, у широкому діапазоні тематичних галузей у Європі; Школа транскордонного співробітництва Асоціації європейських прикордонних регіонів(АЄПР) [7], в рамках якої науковці та практики обговорюють тематичні питання розвитку транскордонного співробітництва.

За участю кафедри державного управління, публічного адміністрування та економічної політики ХНЕУ ім. С. Кузнеця були проведені: - у 2017 році Школа публічного адміністрування та управління проектами спільно з Харківською міською радою, Інформаційним центром АЄПР в ХНЕУ ім. С. Кузнеця для представників громади м. Харкова; - у 2020 році Школа громадянської дипломатії Східної України, спільно з АЄПР, за участю для представників місцевого самоврядування українських прикордонних регіонів Луганської, Донецької, Харківської та Сумської областей з питань участі органів місцевого самоврядування у між територіальному та транскордонному співробітництві [8]; - у 2020 році проведення серії Сніданків сталого розвитку Слобожанщини за участю громад Харківської області за тематичним напрямом розвитку територій у сфері Агротуризму.

Сучасна Дорожня карта проведення децентралізації передбачає розбудову європейської громади в Україні. Враховуючі напрям регіонального розвитку України щодо створення функціональних територій, актуальним питанням є розбудови української громади, як європейської функціональної громади та набуття навичок, знань та компетенцій щодо управління функціональною громадою, як відтворення кращого європейського досвіду трансформаційних процесів у системі публічного управління розвитком функціональних територій.

Організація неформальної освіти для зміцнення інституційної спроможності української громади, як європейської функціональної громади, на нашу думку допоможе отриманню представниками територіальних громад нових знань, навичок та відповідних компетенцій управління функціональною територією у трирівневій системі публічного управління регіональним розвитком України, а саме: “функціональна громада-функціональний регіон-функціональна держава”.

Таким чином, у процесі трансформації системи публічного управління розвитком територій важливу роль та місце відіграє організація неформальної освіти, як можливість отримання нових знань, навичок та компетенцій управління регіональним розвитком. Як напрям подальших досліджень слід визначити розробку спільно з АЄПР, кафедрою державного управління, публічного адміністрування та економічної політики ХНЕУ ім. С. Кузнеця спеціальних тренінгових курсів, методичних рекомендацій для представників територіальних громад щодо управління функціональною громадою, функціональним регіоном та зміцнення їхньої інституційної спроможності щодо управління проектами що співфінансуються зі структурних фондів, відповідно до вимог законодавства ЄС в умовах оновлення регіонального розвитку та євроінтеграційного курсу України.

Список літератури

1. Міністерство відновлення презентувало проєкт оновленої Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки. URL: <https://mtu.gov.ua/news/35052.html>
2. Войналович І.А. Роль та місце неформальної освіти у системі безперервного навчання. URL: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/06/208.pdf>
3. The aim of the Territorial Agenda 2030. URL: <https://territorialagenda.eu/ta2030/aim/>
4. 17-та Конференція міністрів Ради Європи, відповідальних за просторове планування: URL: <https://www.coe.int/en/web/conference-ministers-spatial-planning/17th-cemat>
5. Про засади державної регіональної політики : Закон України, від 5 лютого 2015 р. № 156-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/156-19#Text>
6. Державна стратегія регіонального розвитку України 2021-2027 : Постанова КМУ від 5 серпня 2020 р. № 695. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020-%D0%BF#Text>
7. AEBR Cross-Border School: [сайт]. URL: <https://www.aebr.eu/initiatives/cross-border-school-aebr/>
8. Громадянська дипломатія “Україна – ЄС” - потужний інструмент для територіального та транскордонного розвитку територіальних громад Східної України. URL: <https://www.facebook.com/groups/755592057849775/posts/3321597444582544>

УДК 35.071

Чернець А. І.

магістр кафедри публічного управління та адміністрування,
Сумський національний аграрний університет

ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ СФЕРИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

В Україні державне регулювання сфери охорони здоров'я (далі - ОЗ) є важливою частиною державної політики та управління галуззю. Теоретико-правові засади державного регулювання безпосередньо лежать в площині законодавчого забезпечення, котре наразі не має виокремленого спеціалізованого правового поля, сформоване фрагментарно в розрізі напрямів управлінської діяльності. Формування державної політики охорони здоров'я в Україні характеризується загальною структурою, яка є притаманною для багатьох розвинених країн. Правова система регулювання діяльності у сфері охорони здоров'я налічує понад 5,5 тис. одиниць загальних та спеціальних нормативно-правових актів, що носять комплексний характер [1, с. 137].

Базові аспекти регламентації прав людей в системі ОЗ регламентовані Конституцією та Законом України “Основи законодавства України про охорону здоров'я” від 19 листопада 1992 р. [1]. Даними нормативно-правовими актами визначено пріоритетність охорони здоров'я людини в системі державного регулювання. При цьому слід зауважити й про важливість імплементації принципів міжнародних договорів, ратифікованих Україною, в механізми державного регулювання. Серед основоположних міжнародних актів, котрі були враховані при формуванні державної політики охорони здоров'я України, слід виокремити Європейський кодекс соціального захисту (Страсбург, 1962 р.) та Хартію соціальних прав (Гавана, 1982 р.). В даному контексті слід відмітити й Оттавську хартію сприяння зміцненню здоров'я (1986 р.), в якій відбулась зміна управлінських підходів щодо інструментів державного регулювання, впроваджено міждисциплінарні підходи, визначено базові засади розробки державних політик та стратегій розвитку в сфері охорони здоров'я. В цілому